

I

(Rezolūcijas, ieteikumi un atzinumi)

ATZINUMI

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS ATZINUMS

(2009. gada 20. aprīlis)

par priekšlikumu Padomes regulai, ar kuru groza Padomes Regulu (EK) Nr. 332/2002, ar ko izveido vidēja termiņa finansiālas palīdzības mehānismu attiecībā uz dalībvalstu maksājumu bilancēm

(CON/2009/37)

(2009/C 106/01)

Ievads un juridiskais pamats

Eiropas Centrālā banka (ECB) 2009. gada 17. aprīlī saņēma Eiropas Savienības Padomes lūgumu sniegt atzinumu par priekšlikumu Padomes regulai, ar kuru groza Padomes Regulu (EK) Nr. 332/2002, ar ko izveido vidēja termiņa finansiālas palīdzības mehānismu attiecībā uz dalībvalstu maksājumu bilancēm ⁽¹⁾ (turpmāk – “ierosinātā regula”) ⁽²⁾.

ECB kompetence sniegt atzinumu balstās Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 105. panta 4. punktā, jo ECB pārvalda saskaņā ar šo mehānismu sniegto palīdzību. ECB Padome šo atzinumu ir pieņēmusi saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas Reglamenta 17.5. panta pirmo teikumu.

1. Vispārīgi apsvērumi

ECB uzskata, ka pašreizējos finanšu apstākļos iespēja, ka ārpus euro zonas dalībvalstis lūgs palīdzību vidēja termiņa finansiālas palīdzības mehānisma ietvaros, ir lielāka nekā tika paredzēts iepriekš, un ka šo dalībvalstu palīdzības lūgumi izraisīs lielākas summām nekā tika paredzēts 2002. gadā, kad Regula (EK) Nr. 332/2002 stājās spēkā, un 2008. gada decembrī, kad tā tika grozīta. Tādēļ ECB uzskata, ka, ņemot vērā jaunākos notikumus starptautiskajā ekonomikā un finansēs, iespējamais pieprasītās palīdzības apjoms var pārsniegt pašreiz noteiktos 25 miljardus EUR, un atzinīgi novērtē priekšlikumu šo summu palielināt līdz 50 miljardiem EUR, kas ļaus Kopienai izskatīt iespējamās finanšu palīdzības lūgumus.

Šajā sakarā ECB atzīmē, ka ierosinātajā regulā noteiktajai procedūrai pilnībā jāievēro monetārās finansēšanas aizliegums, kas noteikts Līguma 101. panta 1. punktā saistībā ar Padomes 1993. gada 13. decembra Regulu (EK) Nr. 3603/93, ar ko precizē definīcijas, lai piemērotu Līguma 104. pantā un 104.b panta 1. punktā minētos aizliegumus ⁽³⁾. ECB saprot, ka ierosinātajā regulā paredzētais pieejamās palīdzības summas palielinājums līdz 50 miljardiem EUR tiks finansēts vienīgi no dalībvalstu budžetiem un ka tas neiekļaus pagaidu

⁽¹⁾ 2002. gada 18. februāra Regula (EK) Nr. 332/2002, ar ko izveido vidēja termiņa finansiālas palīdzības mehānismu attiecībā uz dalībvalstu maksājumu bilancēm (OV L 53, 23.2.2002., 1. lpp.).

⁽²⁾ COM(2009) 169, galīgā redakcija.

⁽³⁾ OV L 332, 31.12.1993., 1. lpp.

finansēšanu vai refinansēšanu, izmantojot Eiropas Centrālo banku sistēmas līdzekļus. Šajā sakarā tiek sagaidīts, ka Kopienas kontā Eiropas Centrālajā bankā un dalībvalstu kontos nacionālajās centrālajās bankās (NCB) jebkurā laikā būs pietiekami daudz līdzekļu.

2. Īpaši apsvērumi

2.1. Ierosinātais jaunais 9.a pants

ECB pilnībā izprot vajadzību nodrošināt Kopienas vidēja termiņa finansiālas palīdzības drošu pārvaldību. Tomēr ECB atzīmē, ka ierosinātais jaunais 9.a pants var tikt interpretēts kā tāds, kas nosaka, ka Eiropas Revīzijas palāta ir kompetenta veikt finanšu revīziju attiecībā uz ECB un NCB kontiem. Tādēļ, ņemot vērā Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtu 27. pantā noteikto tiesisko regulējumu attiecībā uz ECB un NCB, ECB iesaka ierosinātā jaunā 9.a panta piemērošanu nepārprotami attiecināt tikai uz dalībvalstīm, kas saņem Kopienas vidēja termiņa finansiālu palīdzību.

2.2. Prasība apspriesties ar Komisiju

Regulas (EK) Nr. 332/2002 2. pants nosaka, ka dalībvalsts, kas nav ieviesusi euro, apspriežas ar Komisiju, ja šī dalībvalsts "plāno izmantot finansējuma avotus ārpus Kopienas, uz kuriem attiecas ekonomikas politikas prasības". Tiek ieteikts grozīt vārdus "ekonomikas politikas prasības", lai precizētu, ka "ekonomikas politikas prasības" ietver "iepriekš noteiktus kvalifikācijas kritērijus", tādējādi viennozīmīgi aptverot nosacījumus, kas tiks izmantoti jaunajās Starptautiskā Valūtas fonda vienošanās⁽¹⁾.

2.3. Kopienas vidēja termiņa finansiālas palīdzības pieejamība piesardzības pasākumu veidā

Tiek atzīmēts, ka ierosinātie grozījumi Regulas (EK) Nr. 332/2002 3. panta 2. punktā un 5. panta 1. punktā nesatur atsauces uz "rezerves programmu", kas iekļautas šo pantu pašreizējās redakcijās. Šo atsauču neiekļaušana norāda, ka grozīta Kopienas vidēja termiņa finansiālas palīdzības piemērošanas joma, šādu palīdzību attiecinot vienīgi uz jau pastāvošām, nevis iespējamām maksājumu bilances problēmām. Šajā sakarā Līguma 119. panta 1. punkts nepārprotami norāda, ka palīdzība ir pieejama, ja dalībvalsti "nopietni apdraud" grūtības attiecībā uz tās maksājumu bilanci. Arī Regulas (EK) Nr. 332/2002 3. panta 1. punkta b) apakšpunkts nosaka, ka palīdzība ir pieejama, ja dalībvalstij "nopietni draud" grūtības (pretstatā tam, ka tai jau ir grūtības) attiecībā uz tās maksājumu bilanci. Atsauce uz "rezerves programmu", kas pašlaik ietverta Regulas (EK) Nr. 332/2002 3. panta 2. punktā un 5. panta 1. punktā, būtībā noteica pamatu, saskaņā ar kuru varēja tikt sniegta palīdzības piesardzības pasākuma veidā. Jācer, ka atsauce uz "rezerves programmu", var tikt atkal iekļauta 3. panta 2. punktā un 5. panta 1. punktā.

2.4. Jaunā "sprašanās memoranda" būtība

Būtu vēlams uzlabot konsekvenci, aprakstot "sprašanās memorandu", kas nepieciešams saskaņā ar ierosināto jauno 3.a pantu. Saskaņā ar 2. apsvērumu par šo memorandu notiek "vienoššanās", savukārt no ierosinātā jaunā 3.a panta izriet, ka memorands pēc būtības ir vairāk vienvirspusējs dokuments, kurā precizē "Padomes paredzētos noteikumus". Tā kā 3.a panta formulējums pēc būtības atkārtos Līguma 119. panta 2. punkta formulējumu, tiek ieteikts 2. apsvērumu saskaņot ar ierosinātā jaunā 3.a panta formulējumu.

⁽¹⁾ Sk. "IMF Overhauls Lending Framework", Press Release No 09/85, 24 March 2009, Starptautiskā Valūtas fonda interneta lapā <http://www.imf.org>

3. Redakcionāli priekšlikumi

Gadījumos, kuros iepriekš tekstā minētie komentāri saistīti ar grozījumiem ierosinātajā regulā, attiecīgie redakcionālie priekšlikumi ir izklāstīti pielikumā.

Frankfurtē pie Mainas, 2009. gada 20. aprīlī

ECB prezidents
Jean-Claude TRICHET

PIELIKUMS

Redakcionāli priekšlikumi

Komisijas ierosinātais teksts	ECB ierosinātie grozījumi
-------------------------------	---------------------------

1. grozījums

Ierosinātās regulas 2. apsvēruma

“Ņemot vērā neseno pieredzi, kas iegūta, izmantojot vidēja termiņa finansiālās palīdzības mehānismu, jāprecizē Komisijas un regulas īstenošanā iesaistīto dalībvalstu uzdevumi un pienākumi. Turklāt noteikumi par finansiālās palīdzības piešķiršanu jādefinē saprašanās memorandā, par ko vienojas Komisija un attiecīgā dalībvalsts.”	“Ņemot vērā neseno pieredzi, kas iegūta, izmantojot vidēja termiņa finansiālās palīdzības mehānismu, jāprecizē Komisijas un regulas īstenošanā iesaistīto dalībvalstu uzdevumi un pienākumi. Turklāt noteikumi par finansiālās palīdzības piešķiršanu jādefinē saprašanās memorandā, par ko vienojas Komisija un attiecīgā dalībvalsts jāizklāsta Komisijas un attiecīgās dalībvalsts saprašanās memorandā.”
---	--

Pamatojums – sk. atzinuma 2.4. punktu

2. grozījums

Ierosinātās regulas 4. apsvēruma

“Ļoti svarīga nozīme ir tam, ka Kopienas saņemtā finansiālā palīdzība tiek pārvaldīta saprātīgi. Tādēļ iespēju Eiropas Revīzijas palātai un Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai vajadzības gadījumā veikt kontroles nosaka spēkā esošie aizdevuma līgumi, un šāda iespēja jāparedz arī šajā regulā.”	“Ļoti svarīga nozīme ir tam, ka Kopienas saņemtā finansiālā palīdzība tiek pārvaldīta saprātīgi. Tādēļ, neierobežojot Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtu 27. pantu, iespēju Eiropas Revīzijas palātai un Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai vajadzības gadījumā veikt kontroles dalībvalstīs, kas saņem Kopienas vidēja termiņa finanšu palīdzību, nosaka spēkā esošie aizdevuma līgumi, un šāda iespēja jāparedz arī šajā regulā.”
---	--

Pamatojums – sk. atzinuma 2.1. punktu

3. grozījums

Regulas (EK) Nr. 332/2002 2. pants

“Ja kāda dalībvalsts, kas nav ieviesusi euro, plāno izmantot finansējuma avotus ārpus Kopienas, uz kuriem attiecas ekonomikas politikas prasības, tā vispirms apspriežas ar Komisiju”	“Ja kāda dalībvalsts, kas nav ieviesusi euro, plāno izmantot finansējuma avotus ārpus Kopienas, uz kuriem attiecas ekonomikas politikas prasības, t.sk. iepriekš noteikti kvalifikācijas kritēriji, tā vispirms apspriežas ar Komisiju”
--	---

Pamatojums – sk. atzinuma 2.2. punktu

4. grozījums

Ierosinātās regulas 1. panta 2. punkts

“Attiecīgā dalībvalsts apspriežas ar Komisiju, lai novērtētu savas finansiālās vajadzības, un iesniedz korigējošās programmas projektu.”	“Attiecīgā dalībvalsts apspriežas ar Komisiju, lai novērtētu savas finansiālās vajadzības, un iesniedz korigējošās vai rezerves programmas projektu.”
---	---

Pamatojums – sk. atzinuma 2.3. punktu

Komisijas ierosinātais teksts	ECB ierosinātie grozījumi
5. grozījums	
Ierosinātās regulas 1. panta 4. punkts	
“1. Komisija paredz pasākumus, kas vajadzīgi, lai sadarbībā ar Ekonomikas un finanšu komiteju regulāri pārbaudītu, vai ekonomikas politika dalībvalstī, kura saņem Kopienas aizdevumu, saskan ar koriģējošo programmu un ar visiem citiem nosacījumiem, ko Padome ir noteikusi saskaņā ar 3. pantu. Šajā nolūkā dalībvalsts nodod Komisijas rīcībā visu vajadzīgo informāciju un pilnībā sadarbojas ar Komisiju.”	“1. Komisija paredz pasākumus, kas vajadzīgi, lai sadarbībā ar Ekonomikas un finanšu komiteju regulāri pārbaudītu, vai ekonomikas politika dalībvalstī, kura saņem Kopienas aizdevumu, saskan ar koriģējošo vai rezerves programmu un ar visiem citiem nosacījumiem, ko Padome ir noteikusi saskaņā ar 3. un 3.a pantu. Šajā nolūkā dalībvalsts nodod Komisijas rīcībā visu vajadzīgo informāciju.”
<i>Pamatojums – sk. atzinuma 2.3. punktu</i>	
6. grozījums	
Ierosinātās regulas 1. panta 6. punkts	
“Eiropas Revīzijas palātai ir tiesības veikt jebkādas finanšu kontroles vai revīziju, ko tā uzskata par vajadzīgu attiecībā uz šādas palīdzības pārvaldību. Komisijai, tostarp Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai, ir tiesības nosūtīt savus ierēdņus vai pienācīgi pilnvarotus pārstāvjus, lai veiktu tehniskas vai finanšu kontroles, vai revīziju, ko tā uzskata par vajadzīgu attiecībā uz Kopienas vidēja termiņa finansiālās palīdzības pārvaldību.”	“Neierobežojot Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtu 27. pantu, Eiropas Revīzijas palātai ir tiesības dalībvalstīs, kas saņem Kopienas vidēja termiņa finanšu palīdzību, veikt jebkādas finanšu kontroles vai revīziju, ko tā uzskata par vajadzīgu attiecībā uz šādas palīdzības pārvaldību. Komisijai, tostarp Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai, tādēļ ir tiesības nosūtīt savus ierēdņus vai pienācīgi pilnvarotus pārstāvjus, lai dalībvalstīs, kas saņem Kopienas vidēja termiņa finanšu palīdzību, veiktu tehniskas vai finanšu kontroles, vai revīziju, ko tā uzskata par vajadzīgu attiecībā uz Kopienas vidēja termiņa finansiālās palīdzības pārvaldību šo palīdzību.”
<i>Pamatojums – sk. atzinuma 2.1. punktu</i>	